

[Arnth Jensen.]

noget stærkt Krav eller Ønske om en Ændring i Skoleloven i Øjeblikket — dertil er man for stærkt optaget af Tanken om blot at holde Hjemmene økonomisk oppe —, saa ved jeg ogsaa, at jeg ikke blot har mange Meningsfæller i mit Parti, men ogsaa ud over Landet, der ikke forstaaer, hvorfor man absolut i denne økonomisk trange Tid skal gennemføre den nye Skolelov. Jeg lægger heller ikke Skjul paa, at Medlemmer af mit Parti og ogsaa jeg selv kunde have ønsket visse Ændringer, kunde have ønsket visse Enkeltheder anderledes, og jeg vil ogsaa sige til den højtærede Minister her i Dag, at jeg tror, at hvis ikke disse „visse Enkeltheder“ i nogen Maade rettes, saa vil der blive Medlemmer af mit Parti, som ikke kan stemme for Lovforslaget.

Men naar jeg har sagt dette, saa vil jeg ogsaa sige, at naar mit Parti alligevel kan gaa med til Loven, og naar jeg som mit Partis Ordfører i Dag kan anbefale dette Lovforslag, saa er det ikke i første Række, fordi Kravet om en Ændring i Skolens Styrelse er rejst, det er heller ikke, som det antydningvis har været nævnt, fordi mit Parti skulde være bundet ved Aftaler, men det er ene og alene, fordi Forslagets saglige Indhold nu er et saadant, at det meget stærkt nærmer sig det Forslag, som vi stillede i sidste Rigsdagssamling, og fordi efter vor Mening Linien om Forældrenes Ret erført videre i denne Lov end i nogen tidligere Skolelov.

Og vil man saa spørge mig: Hvad giver dette Lovforslag da Forældrene? — ja, saa vil jeg allerførst nævne, at dette Lovforslag aabner for første Gang en Mulighed for, at de Forældre, som selv ønsker at undervise deres Børn, og som paa forsvarlig Maade vil give deres Børn en bestemt Undervisning, fuldstændig kan fritages for Tilsyn i nogen som helst Retning. Jeg hilser denne Bestemmelse som en meget stor Indrømmelse, det er et gammelt Strids-spørgsmaal, man derved vil faa bragt ud af Verden. Dernæst bliver det fuldstændig overladt de Forældre, som har sluttet sig sammen i en bestemt Skolekreds om en bestemt Skole, selv at indrette deres Skole, selv at opstille, hvad denne Skole skal føre til, selv at vælge og afskedige deres Lærere, uden nogen som helst Beføjelse for det offentlige til at skride ind. Dette hilser jeg som et meget stort Fremskridt i den Frihedsaands Retning, som den højtærede Minister saa rigtigt talte om.

Ja, kunde man saa maaske sige, for den frie Skoles Vedkommende er der ikke no-

get at sige, der er Forældreretten ubeskaaret, men hvordan gaar det saa i den offentlige Folkeskole? Hvis man vil se de Paragraffer igennem, hvorefter den offentlige Folkeskole nu skal ledes, saa vil man se, at Skolekredsene gennem Skolekommission og Kommunalbestyrelse ved denne Lov faar en afgørende Indflydelse paa, hvordan de ønsker, deres Skole skal være. De faar Ret til at træffe Bestemmelse om Undervisningsplanen, den, der forudsætter Skolens Maal, de faar det fulde Ansvar med Hensyn til den daglige Ledelse af denne Skole, og endelig faar de — gennem den Indstillingsret, man giver Skolekommissionerne, og den Ret, man giver den enkelte Skole til, hvis man ønsker det, at oprette et Forældreraad — afgørende Indflydelse paa, hvem der skal være Lærere ved deres Skole. Det er i Virkeligheden saa store Rettigheder, man derigennem har lagt ud til Befolkningen, at det maa betegnes som et meget stort Fremskridt.

Det er ikke min Agt at fordybe mig i Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag — jeg har tidligere udtalt mig udførligt om mit og mit Partis Syn paa hele dette Spørgsmaal —, men jeg ønsker alligevel om de to store Spørgsmaal, Lærerkaldelse og Lærerafskedigelse, at gøre et Par Bemærkninger.

Som det maaske erindres, foreslog den højtærede Undervisningsminister i sit første Forslag — den ærede Ordfører for Socialdemokratiet har nævnt det —, at Kaldsretten skulde ligge hos Kommunalbestyrelsen. Det er min og mit Partis Opfattelse, at det maa være en Skolekreds' Ret i videst muligt Omfang at bestemme, hvem der skal være Lærere for deres Børn. Derfor hilser vi ogsaa, som jeg sagde før, med Glæde, at der i dette Lovforslag er givet den private Skole absolut Kalds- og Afskedigelsesret. Vi finder det absolut rigtigt, fordi den fri Skoles Forældre kredse som Regel bestaar af en Kreds af Forældre, der har fælles aandeligt Livssyn og til Dels fælles Samfundssyn. Der er det som Regel Forældre kredsen, der helt og fuldt præger Skolen.

Men anderledes stiller Sagen sig, naar vi kommer til den offentlige Skole. Trods al ydre Lighed med den fri Skole, saa er der en Væsensforskel mellem disse Skoleformer. Medens den fri Skole, som jeg før sagde, kun faar Børn fra en bestemt præget Forældre kredse, saa faar den offentlige Skole Børn fra alle Hjem, hvor Livssyn og Livsindstilling er mangeartet og meget forskellig. Det er derfor fuldkommen rigtigt, at det, hvis en Skolekreds er enig om at ønske en